

Rakennusliitto ry:n lausunto hallituksen esityksestä, annettu 28.6.2018, koskien seuraavia lakeja:

laki julkisista rekrytointi- ja osaamisen kehittämisspalveluista

laki alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta

laki yksityisistä työvälityspalveluista sekä taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä

laki työttömyysturvasta

Yhteenveto

Rakennusliitto katsoo, että esitetty työttömyysetuuden saamisen ehtona oleva työttömän velvoite neljän työmahdollisuuden hakemiseen kuukausittain asettaa eri ammateissa toimivat ja eri puolilla maata asuvat työnhakijat keskenään eriarvoiseen asemaan.

Hallituksen esityksessä kaavailtu esitys julkisesta työvoima- ja yrityspalvelumallista ja esitykseen olennaisesti liittyvä sähköinen työnhakumalli ja sähköinen asiointi eivät kohtele tasa-arvoisesti työnhakijoita.

Esityksessä mainitut työ- ja elinkeinoviranomaisen valitseman palvelutuottajan järjestämät työhakijoiden haastattelut kahden viikon kuluessa työnhaun alkamisesta ovat palveluntuottajalle harkinnanvaraisia. Myöskään niiden sisältöä ei ole tarkemmin määritelty.

Lakiesityksessä ei ole määritelty tarkemmin, kuka tai mikä instanssi jatkossa huolehtisi henkilökohtaisen asiointin järjestämisestä. Esityksessä ei myöskään ole määritelty myöskään sitä, mikä taho määrittelee työttömälle työnhakijalle mahdollisen karenssin ja miten tasavertainen kohtelu myös tässä suhteessa taataan eri puolella maata.

Perustelut

Lakiesityksessä on todettu, että palvelujen järjestäminen kuuluu maakunnan vastuulle. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, työvoimapalvelut pilkotaan ja eri osat kilpailutetaan. Rakennusliitto on huolissaan siitä, etteivät eri maakunnissa tarjottavat palvelut tule jatkossa olemaan tasalaatuisia ja että työnhakijat eivät pysty vaikuttamaan saamansa palvelun tasoon.

Esityksessä on myös todettu, että laissa ei säädetä työnhakijan haastatteluista tarkemmin eikä sitä, miten työnhakijan palveluntarve arvioidaan. Olemme huolissamme ensimmäisen palvelutarvearvion tekemisestä digitaalisesti verkkopalvelumuodossa. Emme usko, että tämä palvelumuoto auttaa työllistymään. Pidämme myös tehottomana sitä, että ensimmäisen kontaktin jälkeen työnhakijat ohjataan käyttämään verkko- ja puhelinpalvelua. Tämä aiheuttaa suuria hankaluuksia niille työnhakijoille, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää e-asiointia ja lähimpään avoinna olevaan palvelupisteeseen on pitkä matka. Huomautamme myös, etteivät läheskään kaikki työikäiset työntekijät käytä mitään digitaalisia palveluita. Työnhakijoiden valmiustason määrittelemistä ei esityksessä ole tarkemmin yksilöity. Vaikka esityksessä on mainittu, että erityistä huomiota kiinnitetään henkilön työllistymisvalmiuksiin sekä työ- ja toimintakykyyn, emme katso suunnitellun palvelutason näillä perusteilla olevan riittävä.

Rakennusliitto kiinnittää huomiota esityksen kohtaan, jossa ehdotetaan, että työnhakijan tulee aktiivisesti osoittaa hakeneensa neljää eri työmahdollisuutta kuukauden aikana säilyttääkseen oikeuden työttömyysetuuteen. Samalla esityksessä on mainittu, että hakuvelvollisuutta ei voi täyttää hakemalla toistuvasti samoja työpaikkoja. Haluamme kiinnittää huomion siihen, että pienillä paikkakunnilla on usein vain harvoja rakennusalan yrityksiä, joilla on edellytykset työllistää. Niin ikään yritysten työvoimatarve vaihtelee saatujen urakoiden perusteella voimakkaasti jopa kuukausittain. Lakiesityksessä ei tähän alueelliseen ja alakohtaiseen työvoiman tarpeen vaihteluun oteta kantaa. Näin ollen työnhakijalta voidaan evätä työttömyysetuus, vaikka työtä ei ole tarjolla.

Ammattitaidon arvostus ja ammattisuoja ovat myös tuottavuuden lähteitä. Hakiessaan töitä alaltaan, johon on koulutuksen ja työkokemuksen myötä pätevyitynyt, työntekijä asettaa myös ammattitaitonsa parhaaseen ja tehokkaimpaan mahdolliseen käyttöön. Niin ikään käsityövaltaisten alojen koulutus ja arvostus alenee, jos työnhakija ei saa keskittyä oman alansa työpaikkojen hakemiseen ja työn tekemiseen. Esitämme huolestamme myös siitä, että ammattitaito on edellytys laadukkaaseen työn tekemiseen. Työntekijöiden laajamittainen ohjaaminen muille aloille on kansantaloudellista tuhlausta.

Esityksessä on todettu, että omatoimisen työnhaun seuranta perustuu työnhakijan ilmoittamiin tietoihin, joita ei tarkisteta säännönmukaisesti. Esityksessä ei ole todettu tarkemmin, mikä instanssi seuraa työnhakua ja mikä instanssi määrittelee mahdollisen etuuden menettämisen. Esitetty malli on siis vailla tarkempaa suunnitelmaa henkilökohtaisten palveluiden järjestämisestä.

Lakiesityksessä on todettu rekrytointipalveluiden perustan muodostuvan valtakunnallisesta digitaalisesta työmarkkinatorista. Kannatamme työmarkkinatoria ja sitä onkin kehitettävä alakohtaset ja alueelliset tarpeet huomioiden yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Rakennusalan työmarkkinajärjestöt osallistuvatkin aktiivisesti työmarkkinatorin kehittämiseen.

Rakennusliitto
BYGGNADSFÖRBUNDET

Rakennusliitto on jo päättänyt kytkeä oman työnvälityksensä työmarkkinatorin muodostamaan yhteistyöverkoston.

Kunnioittaen

Helsingissä 15.8.2018

Rakennusliitto ry

Matti Harjuniemi

puheenjohtaja

Tiina Nurmi-Kokko

sosiaalisihtööri

